

Nije mi teško

zajedno za čisti okoliš i očuvanu prirodu

PONOVNA UPOTREBA PREDMETA I KUĆNO KOMPOSTIRANJE

Europska unija
Zajedno do fondova EU

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Kohezijskog fonda. Sadržaj brošure isključiva je odgovornost Grada Biograda na Moru.

www.strukturnifondovi.hr

Ponovna uporaba predmeta jedna je od mjera kojom sprječavamo nastanak otpada. Određenim postupcima u koje ubrajamo čišćenje i popravak predmeta produžujemo im životni vijek i možemo ih dulje vremena koristiti u istu svrhu za koju su izvorno napravljeni ili ih prenamijeniti za neku drugu funkciju.

POSTUPCI PONOVNE UPOTREBE MOGU UKLJUČIVATI:

OBNOVU: povrat proizvoda u zadovoljavajuće radno stanje

POPRAVAK: ispravak određene greške u proizvodu

PREPRODAJU: ponovna prodaja isluženog proizvoda ili njegovih dijelova

PONOVNU PROIZVODNJU: povrat proizvoda na početne specifikacije

NADOGRADNJU: nadogradnja proizvoda do postizanja boljih performansi u odnosu na početne.

Ponovna upotreba je mjera sprječavanja nastanka otpada koja se nalazi na prvom mjestu reda gospodarenja otpadom.

**80% PREDMETA
KOJE KUPIMO
KORISTIMO
SAMO
JEDANPUT!**

Važno je znati:

ŠTO SE SVE MOŽE PONOVNO UPOTRIJEBITI?

- △ Tekstil, odjeća i obuća (sve vrste tekstila, odjeće i obuće)
- △ Električni i elektronički uređaji (hladnjaci, zamrzivači, pećnice, strojevi za pranje rublja i posuđa, televizori, električne grijalice, multimedijijski uređaji itd.)
- △ Namještaj (ormari, kreveti, madraci, stolovi, stolice itd.)
- △ Roba široke potrošnje (tanjuri, pribor za jelo i posuđe, knjige, igračke, sportska oprema, bicikli, dječja oprema, kolica, umjetnički i ukrasni predmeti itd.)
- △ Građevinski materijal
- △ Automobilski dijelovi

KOJE SU KORISTI PONOVNE UPOTREBE?

Ponovna upotreba ima određene potencijalne prednosti: osim uštede energije i sirovina kad se s korištenja mnogih proizvoda za jednokratnu uporabu prijeđe na korištenje jednog predmeta s višekratnom upotrebom, istovremeno se smanjuje broj novih predmeta koje treba proizvesti.

Smanjene su potrebe za odlaganjem i troškovi odlaganja. Korištenje jednog proizvoda za višekratnu upotrebu često je jeftinije od mnogih proizvoda za jednokratnu uporabu.

EU HIJERARHIJA OTPADA

ZAŠTO JE VAŽNA PONOVNA UPOTREBA?

Ponovna upotreba važan je dio cjelovitog gospodarenja otpadom. Stjecanje navike ponovne upotrebe predmeta poput odjeće, obuće, namještaja, ili drugih uporabnih predmeta predstavlja jedan od temelja odgovornog društva.

Ponovna uporaba proizvoda ili otpada ima pozitivne učinke na okoliš – sprječava onečišćenje vode, tla i zraka, štedi materijal i energiju i stvara uštede u kućanstvu.

Osim očite ekološke perspektive, ponovna upotreba ima i svoju važnu gospodarsku te društvenu dimenziju. Ponovna uporaba nekih predmeta gdje nema potrebe za većim popravcima, već samo čišćenjem, predstavlja zapravo aktivnost sprječavanja nastanka otpada.

ZNAK ZA PROIZVOD
NAMIJENJEN VIŠEKRATNOJ
UPOTREBI
npr. višekratne povratne boce

NE KORISTITE PREDMETE ZA JEDNOKRATNU UPORABU

Korištenje jednokratne ambalaže u većini je slučaja samo stvar navike kao što je npr. kupovina plastične boce vode prilikom duljeg izbivanja iz kuće ili kupovanje papirnatih salveta.

EVO NEKOLIKO PRIMJERA STVARI KOJE MOŽETE ZAUVIJEK IZBACITI IZ UPORABE:

Boce vode i ostalih pića - kupovine nove boce vode/tekućine, uložite u bocu za vodu za višestruku uporabu.

Plastične vrećice za kupovinu - koristite vrećice za višekratnu upotrebu, najbolje platnene.

Jednokratno posude i pribor za jelo - pokušajte koristiti posude i pribor za jelo od prirodnih materijala, odnosno stakleno, keramičko, porculansko, metalno, drveno.

Ambalaža od hrane „za van“ i „za ponjeti“ – kada planirate jesti vani, izbjegavajte i otpad od hrane i ambalažni otpad tako što ćete donijeti posudu za ponovnu upotrebu.

Salvete i papirnati ubrusi – primjer: četveročlana obitelj koja koristi jedan papirnati ubrus ili salvetu pri svakom obroku odbaci oko 4.300 papirnatih ubrusa ili salveta godišnje - ta je ista obitelj za utrošen novac mogla kupiti 100 kvalitetnih kuhinjskih krpa ili ubrusa koje će moći koristiti godinama, uštedjeti novac, smanjiti količinu otpada te spasiti drveće.

NE BACAJTE – POPRAVITE ILI DONIRAJTE

- △ Rabljenu odjeću prekrijte, napravite od nje razne ukrasne predmete ili donirajte
- △ Neispravne uređaje pokušajte popraviti prije nego što ih odložite kao otpad
- △ Od neiskorištene ambalaže zajedno napravite kreativne igračke
- △ Staklenke koristite za pohranu sitnih predmeta, kasicu za štednju

ŠTO UČINITI OD STARIH LIMENKI?

ŠTO UČINITI OD PLASTIČNIH BOCA?

ŠTO JE KOMPOST?

Kompost je prerađena masa organskih tvari neiskorištenih ostataka tla. Također, kompost je i smjesa raznih organskih otpadaka gospodarstva i kućanstva, koji prerađeni uz pomoć mikroorganizama služe kao kvalitetno gnojivo. Kompostom poboljšavamo kvalitetu tla u vrtu te prihranjujemo naše biljke.

Kompostiranje je način odgovornog i aktivnog sudjelovanja u očuvanju čistog i zdravog okoliša.

GDJE I KADA SE MOŽE KOMPOSTIRATI?

Kompostirati se može tijekom cijele godine i to:

- Samostalno, u vlastitom vrtu ili dvorištu
- Zajednički, na pogodnim lokacijama u naseljima
- Centralno, na velikim kompostištima, uz odvojeno prikupljanje biootpada u smeđe kante i odvoz na lokaciju kompostišta

NAJČEŠĆI PROBLEMI - KAKO IH RIJEŠITI?

MOJA KOMPOSTNA HRPA SMRDI!

Nedostaje kisika ili ima previše dušika. Preokrenite hrpu kako biste omogućili prozračivanje i dodajte suhog materijala da upije vlagu (npr.grančice, suho lišće...)

MOJ BIOOTPAD SE NE RAZGRAĐUJE, NIŠTA SE NE DOGAĐA!

Budite strpljivi. Za proizvodnju zrelog komposta potrebno je i do godinu dana. Za hladnog vremena živi organizmi (npr.bakterije) su manje aktivni.

HRPA JE PRESUHA!

Kompostnu hrpu poprskajte vodom, no pazite da ne pretjerate. Prevelika količina vode zatvorit će zračne prolaze te dovesti do ugibanja organizama kojima je potreban zrak, čime ćete usporiti proces kompostiranja.

HRPA JE PREVLAŽNA!

Preokrenite hrpu i dodajte materijal koji će upiti suvišnu vlagu (npr.piljevina, suho lišće...)

MOJA KOMPOSTNA HRPA PRIVLAČI KUKCE!

Kukci imaju važnu ulogu u kompostiranju, no ukoliko se pojačano skupljaju muhe, preporučljivo je otpatke od voća i povrća prekriti tankim slojem lišća ili zemlje.

ŠTO JE KOMPOSTIRANJE?

Kompostiranje je najstariji način recikliranja otpada. Prirodnim procesom razgradnje biootpada kao konačni proizvod nastaje kompost. Kompostiranjem se zatvara prirodni ciklus kruženja tvari u prirodi – od biorazgradivih otpadaka nastaju vrijedne organske tvari.

KOMPOSTIRANJE U NEKOLIKO KORAKA

- 1** Sav materijal usitnimo (približno na veličinu palca) kako bi se lakše razgradio.
- 2** U jednakom omjeru pomiješamo biootpadi bogati dušikom (trava, otpad iz kuhinje - brže se razgrađuju i osigurava vlagu) i biootpadi bogati ugljikom (drvenasti otpad, suho lišće, slama, sjeno - sporije se razgrađuju i osigurava prozračnost).
- 3** Materijal stavimo na hrpu – u kompostište koji smo sami uredili (ogradićemo žicom ili drvetom ili kopostnu hrpu bez ograde) ili u gotovu posudu za kompostiranje – komposter. Na dno hrpe poželjno je staviti sloj granja kako bi se osiguralo prozračivanje. Kompostnu hrpu po potrebi zaštitimo od prejakog sunca i oborina npr. nadstrešnicom ili slamom. Treba izbjegavati pokrivanje kompostne hrpe plastičnim vrećama ili folijama.
- 4** Hrpu povremeno (bar jednom mjesечно) preokrenemo kako bi osigurali prozračivanje. Pritom hrpu ne smijemo zbijati – zrak je neophodan za rast i razvoj organizama u kompostu, a ujedno sprečava i pojavu neugodnih mirisa.
- 5** Vlažnost kompostne hrpe treba povremeno provjeravati. To ćemo najlakše učiniti ako uzmemо šaku kompostnog materijala i lagano stisnemo. Ako iz šake curi tekućina previše je vode. Ako se u stisnutoj šaci ne osjeća vlažnost, voda nedostaje. Kada materijal u šaci ostane zbijen vlažnost je primjerena.
- 6** Kada kompost postane rastresit, tamne boje i poprimi specifičan miris „šumske zemlje“ spremamо je za upotrebu (otprilike nakon 6-9 mjeseci).

informacije

Naziv projekta:

Provđba programa izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom

Projekt „Nije mi teško - zajedno za čisti okoliš i očuvanu prirodu“

Korisnička institucija:

 GRAD BIOGRAD NA MORU
Trg Kralja Tomislava 5
23210 Grad Biograd na Moru

www.nijemitesko.hr

Ukupna vrijednost projekta: 511.042,35 HRK

Prihvatljivi troškovi: 503.887,00 HRK

Iznos EU sufinanciranja: 428.303,63 HRK

Trajanje projekta: 20 mjeseci (do zaključno 26.06.2020.)

Financirano iz Kohezijskog fonda u finansijskom razdoblju 2014.-2020.

GRAD
BIOGRAD
NA MORU

OPĆINA LJŠANE OSTROVIČKE

OPĆINA
POLACA

OPĆINA
STANKOVIĆI

OPĆINA PAKOSTANJE

BIOGRAD
na Moru